

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas sākotnējais viedoklis par aprites ekonomikas pakotni

Rīga, 02.03.2016.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

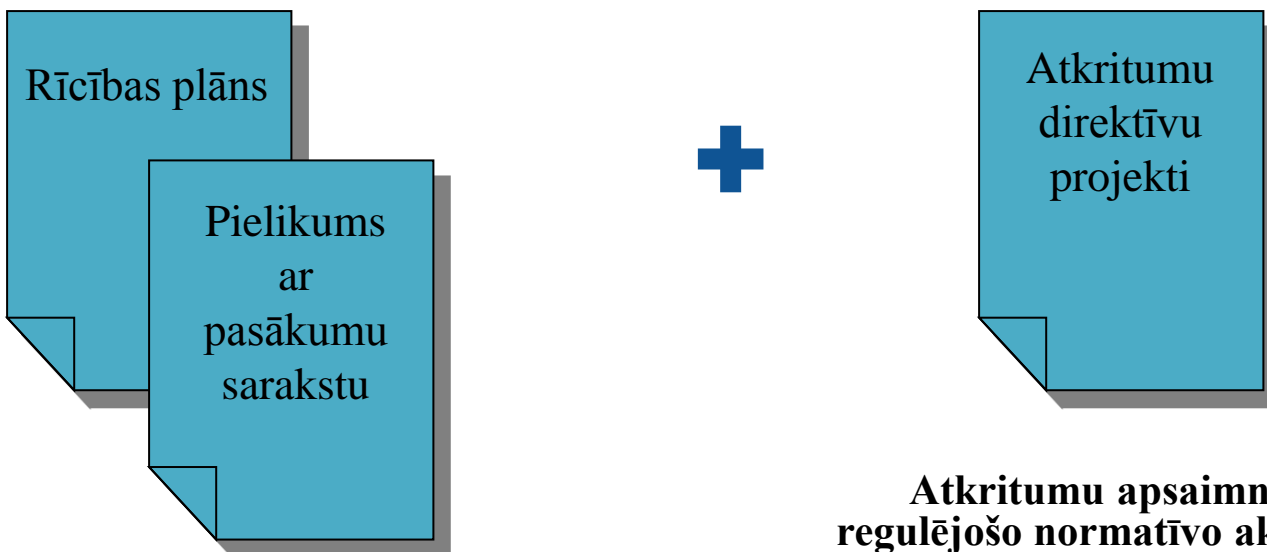
Aprites ekonomikas pakotne, Eiropas Komisijas paziņojums „Noslēgt aprites loku – ES rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku” –

Izaicinājumi un iespējas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Aprites ekonomikas pakotne pieņemta 2015.gada 2.decembrī

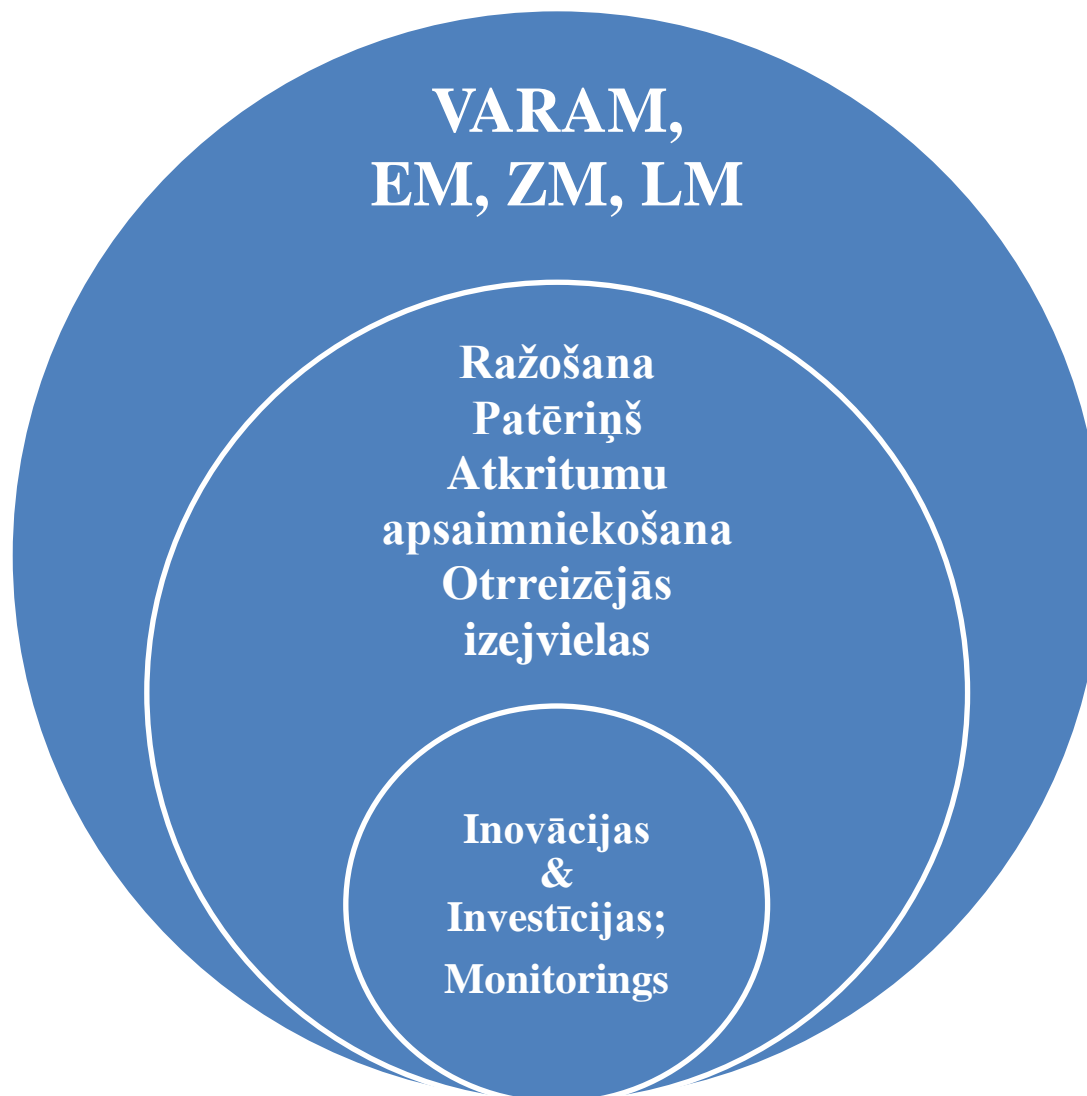
Visaptverošs rīcības plāns
EK paziņojums ar plānoto
pasākumu sarakstu
pielikumā

**Atkritumu apsaimniekošanu
regulējošo normatīvo aktu grozījumi**
atkritumu struktūrdirektīva,
poligonu direktīva,
iepakošanas direktīva,
elektrisko un elektronisko iekārtu
atkritumu direktīva,
nolietoto transportlīdzekļu direktīva,
bateriju un akumulatoru un bateriju un
akumulatoru atkritumu direktīva

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Galvenās darbības jomas un atbildīgās iestādes

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Situācija Latvijā (1)

- Rūpniecība un patēriņš
- Atkritumu apsaimniekošana un ekonomiskie instrumenti
- Biomasa un bioprodukti
- Inovācija, ieguldījumi un citi horizontālie pasākumi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Situācija Latvijā (2)

EUROSTAT dati - 2013.gadā septiņas Eiropas Savienības valstis pārstrādāja mazāk nekā 20% sadzīves atkritumu, arī Latvija.

Eiropas Komisijas 2012.gada pētījumā par Latviju:

- liels bioloģiski noārdāmo atkritumu **apglabāšanas īpatsvars**
- atkritumu savākšanas tīkla **nepietiekošs pārklājums**
- sadzīves atkritumu apsaimniekošanas **maksas sasaistes trūkums ar radītajiem daudzumiem**
- zema **datu kvalitāte**
- **atkritumu rašanās novēršanas** jautājums nav politikas dienas kārtībā.

EUROSTAT dati - Latvijā uz vienu iedzīvotāju tiek saražots **mazāk atkritumu nekā vairumā citu ES valstu**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Situācija Latvijā (3)

- Lielākās pārstrādes jaudas ir **nodrošinātas dažādu plastmasu atkritumiem**
- Attiecībā uz **papīra, kartona un stikla** atkritumu pārstrādi situācija ir **neapmierinoša**
- **Būvniecībā radušos atkritumu apsaimniekošana**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vispārējā nostāja par rīcības plānu (1)

- **Atbalstām pakotnes mērķi** panākt resursu efektivitāti un virzību uz **aprites ekonomiku**.
- Pozitīvi - par visu **produktu dzīves cikla posmu** apskatu.
- Atbalstām ES tālākas rīcības attiecībā uz **ekodizaina direktīvu, kritiskajām izejvielām, mēslošanas līdzekļu regulas pārskatu**.
- **Svarīga ir saskaņotība starp politikas jomām** – produktu, otrreizējo izejmateriālu, ķīmisko vielu, enerģētikas nosacījumi nedrīkst būt pretrunīgi.
- Atsevišķos gadījumos **būtiski ir ievērot dalībvalstu atšķirības** (*piemēram, ūdens atkārtotas izmantošana un atkritumu politikas mērķi*).
- **Jāizvairās no nesamērīgu īstermiņa izmaksu radīšanas** uzņēmējiem un patērētājiem un jāņem vērā pēdējos gados veiktās investīcijas un jānodrošina to efektivitāte.

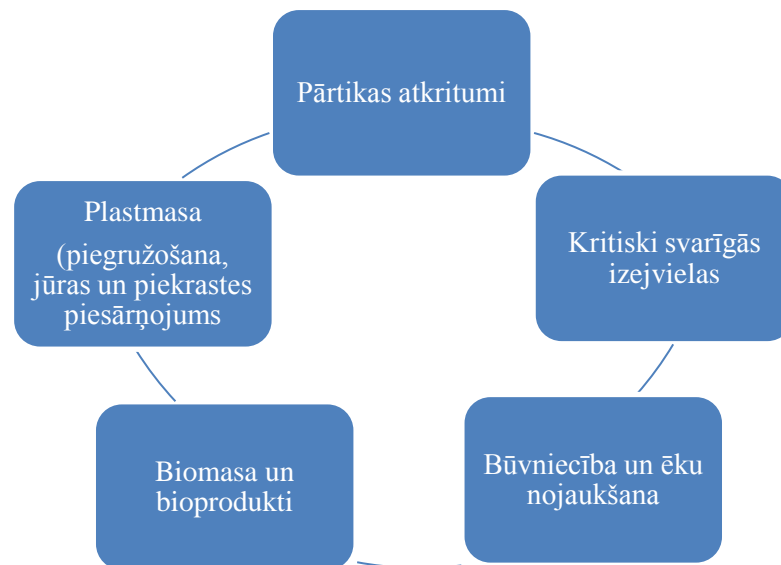
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vispārējā nostāja par rīcības plānu (2)

- **Aprites ekonomika ir jāaplūko kopumā**, neizceļot vai neskatot atrauti tikai kādu atsevišķu posmu.
- **Rūpniecība un patēriņš** (ekodizains, zaļais iepirkums u.c.)
- Atkritumu apsaimniekošana - **No atkritumiem līdz resursiem**: otrreizējo izejvielu un ūdens atkārtotas izmantošanas tirgus attīstība.

Prioritārie sektori:

- **Inovācija, ieguldījumi un citi horizontālie pasākumi**
- **Progresu uzraudzība** virzībā uz aprites ekonomiku

Īpašas Latvijas Republikas intereses

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vispārējā nostāja par atkritumu tiesiskās bāzes pārskatu

➤ Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas mērķi: Līdz 2030.gadam sagatavot atkārtotai lietošanai un **pārstrādāt 65% sadzīves atkritumu un poligonos neapglabāt vairāk kā 10%** no gada laikā radītajiem sadzīves atkritumiem.

Latvijai ir pieļaujams iegūt 5 gadus papildus abu mērķu sasniegšanai. Saglabājas bažas, kā panākt tik strauju progresu.

➤ Bažas par **kopējo administratīvo slogu**, vairākos aspektos nacionālā līmeņa risinājumi būtu labāki – piemēram, prasības atkārtotas izmantošanas veicināšanai.

➤ Atbalstām lielāku **harmonizāciju** vienotās un skaidrās **definīcijās un aprēķinu metodēs.**

➤ **Ziņošanas slogs**

➤ **Pārtikas atkritumi.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas projekts par grozījumiem direktīvā 2008/98/EK par atkritumiem (1)

- Nepieciešamas **precīzākas definīcijas** “mājsaimniecības atkritumi”, “bioatkritumi”.
- **Atkritumu rašanās novēršanas jomā** - sistēmas atkārtotas izmantošanas veicināšanai un ieviešanai būtu jābūt paredzētai rīcības brīvībai dalībvalstīm izvēlēties savai nacionālajai situācijai vispiemērotāko risinājumu.
- Attiecībā uz **pārtikas atkritumu rašanās novēršanas novērtējumu** Latvija vēlētos, lai būtu savlaicīgi pieejamas Eiropas Komisijas izstrādātais akts par rašanās novēršanas **pasākumu indikatoru mērījumu veikšanas metodoloģiju**. *Kādiem rādītājiem minētajā metodoloģijā tiks noteiktas minimālās kvalitātes prasības ?*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas projekts par grozījumiem direktīvā 2008/98/EK par atkritumiem (2)

- **Mājsaimniecības atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai un pārstrādes mērķi** - mērķiem jābūt ne tikai pietiekoši ambicioziem, bet arī reāli īstenojamiem no ekonomiskā, sociālā un tehnoloģiskā viedokļa.
- Pozitīvi vērtējam noteiktos mērķus un pārejas periodus un neiebilstam pret to, ka 2 gadus pirms direktīvā noteiktā termiņa, tiek sagatavots un Komisijā iesniegts ieviešanas plāns. **Nav skaidrs, kā ieviešanas plāns tiks akceptēts un kad varēs uzskatīt, ka Latvija ir saņēmusi attiecīgo pārejas periodu.**
- Bažas attiecībā uz prasības noteikšanu par **būvniecības un ēku nojaukšanas atkritumu šķirošanu.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas projekts par grozījumiem direktīvā 2008/98/EK par atkritumiem (3)

- Jābūt skaidri formulētai sagatavošanas atkārtotai izmantošanai un pārstrādes apjomu aprēķināšanas kārtībai, ietvertai formulai, pēc kuras aprēķina kopējo atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto mājsaimniecības atkritumu daudzumu.
- Nosakot atkārtotai izmantošanai atkritumu apjomus, ir **jāizmanto dati**, kas iegūti no visiem operatoriem.
- Latvija neiebilst pret direktīvas projektā **noteiktajām prasībām bioatkritumu dalītās savākšanas sistēmas attīstībai**, ja tiek saglabāti nosacījumi, ka šāda dalītās savākšanas sistēma ir attīstāma tad, ja tas ir attiecīgi piemēroti no tehniskiem, vides aizsardzības vai ekonomiskiem apsvērumiem.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Eiropas Komisijas priekšlikums „Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar kuru groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iekpakojumu” ar pielikumu

Līdz 2030.gadam sagatavot atkārtotai lietošanai un
pārstrādāt 75% izlietotā iepakojuma

➤ Izlietotā iepakojumu pārmērīgi ambiciozu mērķu izvirzīšana atsevišķiem izlietotā iepakojuma materiālu veidiem varētu būt saistīta ar nesamērīgām īstenošanas izmaksām. **Bažas par šo mērķu reālas sasniegšanas iespējām direktīvas projektā noteiktajos termiņos.**

➤ Atbalstām atteikšanos no dalībvalstu pienākuma iesniegt ik pēc trim gadiem ziņojumu par direktīvas īstenošanu.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas projekts par grozījumiem direktīvā 1999/31/EK par atkritumu poligoniem

Līdz 2030.gadam poligonos tiek apglabāti ne vairāk kā 10% sadzīves atkritumu.

Attiecībā uz **Latviju** un vēl 6 dalībvalstīm tiek **pieļauts 5 gadu papildus periods** šī mērķa sasniegšanai. *Papildus laika iegūšanai dalībvalstij būs jāiesniedz paziņojums EK 2 gadus pirms termiņa līdz ar ieviešanas plānu, detalizētu laika grafiku un novērtējumu par īstenoto aktivitāšu ietekmi uz mērķa sasniegšanu.*

LV viedoklis - mērķis ir pārāk ambiciozs un Latvijas situācijā ir problemātiski sasniedzams arī ar 5 gadu termiņa pagarinājumu.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Direktīvas projekts, ar kuru groza Direktīvas 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem, 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem un 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem

Direktīvas projekts paredz, ka tiek izslēgtas normas, kuras paredz dalībvalstīm ik pēc trim gadiem iesniegt ziņojumus par direktīvu ieviešanu.

Latvija atbalsta direktīvas projektu, tā kā tiek mazināts administratīvais slogs dalībvalstīm.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!

